

Idrettsleiren Agder Idrettskrets

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2018/11508-0
PRIMÆRKLASSERING

Deres ref.

Dato 13.02.2019

Svar på søknad om Idrettsleir på Hove i 2019+ 4 år

Jeg viser til ders søknad om Idrettsleir på Hove fra 2019-2023.

Saken ble først presentert for arbeidsutvalget, men det ble bestemt at denne saken krevde en behandling av hele nasjonalparkstyret.

Styret behandlet søknaden den 30.1.19 og søknaden er innvilget.

Jeg ber dere notere at det er to ulike vedtak for hhv Idrettsleiren og den omsøkte aktiviteten med motorsport.

Tillatelsen til motorsport er gitt for kun et år med oppfølging underveis og evaluering i etterkant.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:
Hove Drift og Utvilking
Norges motorsportforbund
Arendal kommune
Fylkesmannen i Agder
Arendal Havn

Postboks 123 4891 GRIMSTAD
Postboks 788 Stoa 4809 ARENDAL

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/11508-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 03.01.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	4/19	30.01.2019

Søknad om Idrettsleir på Hove i 2019+ 4 år

Saksprotokoll i Raet nasjonalparkstyre - 30.01.2019

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir tillatelse til båtsportaktivitet for ett år under Idrettsleiren på Hove i 2019 etter søknad med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Aktiviteten skal gjennomføres som beskrevet på møtet 30.1.19 og styret viser til en omfattende reduksjon av planlagt aktivitet i forhold til 2018. Kveldskjøring og demonstrasjon er fjernet fra planen.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Instruktører og deltakere skal informeres om at aktiviteten er i Raet nasjonalpark og at man må ta hensyn til dyre- og fugleliv, samt annen ferdsel.
- Forvalter skal følge opp aktiviteten underveis. SNO bes om å følge særskilt med på dyre- og fugleliv under aktiviteten for å vurdere grad av forstyrrelse.
- Oppsett av hindre og bøyer skal gjennomføres dagen før og tas ned senest påfølgende dag etter avslutning.

- Det skal lages to ulike teknisk vanskelige løyper som ruleres på i løpet av dagen slik at man får fordelt belastningen/ forstyrrelsen i størst mulig grad
- En minste avstand til land og øyer på 50 meter skal overholdes.
- Løypene skal ikke legges nærmere Hoves badestrender/ Hoveodden og A-lokaliteten utenfor Hoveskogen enn 100 meter.
- Løypene skal tilstrebe å øve tekniske ferdigheter for å senke tempo og redusere støy.
- Maksimalt 2 båtsportkjøretøy operer samtidig (ikke inkludert sikringskjøretøy)
- Maksimal motorkraft er i utgangspunktet 15 hk, enkeltunntak ved behov for 30 hk som forklart på møtet 30.1.19.
- Øvrig ferdsel i området skal ikke hindres unødig
- Hele området benyttet av deltakere skal ryddes i etterkant.
- En evaluering i etterkant skal gjennomføres med forvalter og SNO, og det skal legges frem en rapport til styret innen 1.09.2019.
- Endringer i oppsett skal kommuniseres til forvaltningen så snart som mulig, slik at tillatelsen kan revurderes.

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir tillatelse til arrangement Idrettsleiren for fem år etter søknad med hjemmel i Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632), § 7 femte og sjette ledd.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Arrangementet skal gjennomføres som omsøkt i perioden 20.juni - 30 juni i årene 2019-2023. Endringer i dato utover dette skal meldes inn til forvaltningen.
- Oppsett av hindre og løypemarkeringer på land og i sjø skal gjennomføres uten skade på terreng eller vegetasjon.
- Øvrig ferdsel i området skal ikke hindres
- Aktivitetene Triatlon, windsurfing, FLYT, livredning, båtførerprøven, fleridrett og villmark & ekspedisjon samt rekreasjon og bading generelt kan gjennomføres i verneområdet.
- Sikringsbåter tillates for å ivareta sikkerheten til deltakere på sjøen.
- Hekkelokaliteter i Hovekilen skal ikke forstyrres og man skal holde 50 meter avstand til følgende lokaliteter: St.Helena, Kaninholmene og Terneskjær (skjær langs badestrender på Hove Camping-innerste av to N: 6477592 Ø: 490018).
- Hele området benyttet av deltakere og publikum skal ryddes i etterkant.
- En enkel rapport som oppsummerer arrangementet skal sendes til nasjonalparkstyret v/forvalter i etterkant.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre

Forvalters innstilling

Arbeidsutvalget for Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir tillatelse til arrangement Idrettsleiren for fem år etter søknad med hjemmel i Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632), § 7 femte og sjette ledd.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Arrangementet skal gjennomføres som omsøkt i perioden 20.juni - 30 juni i årene 2019-2023. Endringer i dato utover dette skal meldes inn til forvaltningen.
- Oppsett av hindre og løypemarkeringer på land og i sjø skal gjennomføres uten skade på terreng eller vegetasjon.
- Øvrig ferdsel i området skal ikke hindres
- Aktivitetene Triatlon, windsurfing, FLYT, livredning, båtførerprøven, fleridrett og villmark & ekspedisjon samt rekreasjon og bading generelt kan gjennomføres i verneområdet.
- Sikringsbåter tillates for å ivareta sikkerheten til deltakere på sjøen.
- Hekkelokaliteter i Hovekilen skal ikke forstyrres og man skal holde 50 meter avstand til følgende lokaliteter: St.Helena, Kaninholmene og Terneskjær (skjær langs badestrender på Hove Camping-innerste av to N: 6477592 Ø: 490018).
- Hele området benyttet av deltakere og publikum skal ryddes i etterkant.
- En enkel rapport som oppsummerer arrangementet skal sendes til nasjonalparkstyret v/forvalter i etterkant.

Arbeidsutvalget for Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir ikke tillatelse til motorbåtsport / øvingskjøring med motorbåt under arrangement Idrettsleiren etter søknad med hjemmel i Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632), § 9. Forbud mot motorisert ferdsel.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Idrettsleiren er et arrangement i regi av Agder Idrettskrets. Leiren har vært avholdt 68 ganger – de fleste av disse på Hove.

Leiren er Norges eldste og største allidrettsleir med ca 650 barn og 150 frivillige. Leiren avholdes i slutten av juni (i 2019 vil det være 23.juni-27.juni) og er en leir for funksjonsfriske og funksjonshemmede barn i alderen 11-17 år.

Det er mer enn 30 ulike aktiviteter og deltakerprisen er holdt nede gjennom sponsorer og offentlig støtte for å sikre at alle skal ha mulighet til å delta. I 2018 fikk 100 barn med svak økonomi mulighet til å delta gjennom bidrag fra Gjensidigestiftelsen. Målet er å bidra til at flere inaktive barn deltar, og på sikt skal antallet deltakere ligge på ca 1000.

Selve leiren ligger utenfor Raet nasjonalpark, men flere av aktivitetene gjennomføres helt/delvis i verneområdet.

Triatlon, båtsport, windsurfing, FLYT, livredning, båtførerprøven, fleridrett og villmark & ekspedisjon er de aktivitetene som foregår i Raet nasjonalpark.

Hele leiren bruker skogen og strendene på Hove til turer, rekreasjon og bading på fritiden.

Det har vært søkt- og innvilget- dispensasjon til å utøve motorbåttaktiviteter i Hovekilen fra havnesjefen i Arendal i mange år. Dette har vært rettet mot sikring av utøvere og noe aktivitet med vannski o.l. Dispensasjonen har omfattet fritak fra fartsbegrensninger.

I 2018 inngikk Idrettsleiren et samarbeid med Arendal motorbåtklubb og Norges motorsportforbund om «Båtsport» som aktivitet. Det ble gitt tillatelse til bøyelegging i Hovekilen og fritak fra fartsbegrensninger fra havnesjefen i Arendal. Det ble gjennomført 4 økter a 1,5 time per dag i 2,5 dager. I tillegg var det noe kjøring på kveldstid/i pauser. Aktivitetenes kjernetid er fra 09:00-17:15.

På et møte avholdt mellom Idrettsleiren (v/ Karete Johansen), Norges motorsportforbund, Arendal motorbåtforening (Jarle Hagane og Åsmund Næss), SNO v/Arild Pfaff og Raet nasjonalpark v/Jenny m Gulbrandsen høsten 2018 var følgende tema oppe til diskusjon:

- Klager på motorstøy fra turgåere/andre brukere (meldt inn av andre brukere)
- Forstyrrelse av hekkeområde for makrellterne og fiskemåke m.fl

- Forstyrrelse av svaner i Hovekilen (meldt inn av andre brukere)
- Hindring av ferdsel til sjøs (meldt inn av andre brukere)

Det ble belyst fra forvaltningens side at man bør vurdere alternative plasseringer for denne typen båtsport.

Motorbåtforeningen informerte om at de bruker 2 vannjet og 3 båter. Farten på disse er hhv 25 og 35 knop. De bruker miljømotor på båtene.

I Hovekilen generelt er det 5 knop som er maks fart med unntak av midt i kilen der man har mer enn 100 meter til land. Hensyn til dyreliv, ferdsel og badegjester vil imidlertid tilsa en begrenset fart også her.

Hekkeperioden er fra ca 15.mars – 15.juli, men tyngre forstyrrelser forsøker man å unngå i perioden 1.mars til 1.august. Ulike arter har ulik hekketid, og tidligere vår gir forskyvninger som det ikke er tatt høyde for i vernebestemmelsene. I tillegg til Sone A fuglefredning så er det opplistet en rekke A-lokaliteter med områder med fast/sporadisk hekking – Hovekilen har to A – lokaliteter og er viktig for spesielt makrellterne, fiskemåke og tjeld. Hensynet til disse har vært ivaretatt gjennom samarbeid med blant annet Hovefestivalen tidligere.

Slik det fremgår av søknaden så har man vurdert andre plasseringer for motorbåtsport (disse nevnes ikke), men kommet til at det ikke finnes gode alternativer til plassering av båtsportaktiviteten.

I søknaden fremgår det at båtsportaktiviteten ønskes lagt til Hovekilen for å sikre kort avstand til medisinsk bistand (paramedic og sykestua i leiren) og kort avstand til land for ivaretagelse av sikkerhet ved uhell. Andre nærliggende områder har bølger, strøm og andre forhold som gjør dem uegnet.

For å gi mulighet til funksjonshemmede er man også avhengig av tilgang på tilrettelagt brygge og de benytter spesialtilpassede båter.

Flytting av aktiviteten vil medføre et økt logistikkbehov og mest sannsynlig ekskludere en del deltakere.

Idrettsleiren viser videre til at det var en rekke fordeler for resten av leiren ved å ha båtsport i Hovekilen- støtteapparatet rundt de andre vannaktivitetene (FLYT og windsurfing) ble sterkt forbedret. Båtsport er videre inkludert i sikkerhets- og beredskapsplaner og vakthold i leiren.

Dersom styret har spørsmål, så er ansvarlig søker tilgjengelig:

Karete H. Johansen karete.johansen@idrettsforbundet.no
Prosjektleder 98893200
Aust-Agder Idrettskrets

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.*

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:
Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

- *I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.*
- *I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. kart.*
- *I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.*

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ferdsel og friluftsliv er regulert i § 7, her femte og sjette ledd:

Organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen.

Større arrangementer krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til større arrangementer når det ikke er i strid med verneformålet.

§ 9. Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel til lands, på is og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt. Det er forbud mot motorbåtrace og øvingskjøring med racingbåter.

Miljødirektoratet kan ved særskilt forskrift innføre bestemmelser om fartsregulering på sjøen i nærmere angitte deler av nasjonalparken.

4.ledd: *Forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon til:*

f) båtrace som var etablert før vernetidspunktet, jf. forvaltningsplanen.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter

vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Retningslinjer for arrangementer (fra Utkast til forvaltningsplan) sees nedenfor.

Arrangementer:

Hva er et arrangement?

Et arrangement kan være en forestilling, en konsert, en festival, et stort møte, et idrettsstevne/leir eller lignende. Det er med andre ord mange typer arrangementer. Et arrangement, uansett hvilken type arrangement det er, har gjerne noen fellestrekk og det mest sentrale fellestrekket er: Arrangøren ønsker å samle flere mennesker, på et eller flere steder, og disse menneskene skal delta eller oppleve noe sammen. Ofte vil arrangementer avhenge av en form for tilrettelegging; informasjon/skilting, søppelhåndtering, midlertidige installasjoner osv.

Krav til arrangementer

Arrangementer skal være kortvarige og ikke legge unødige beslag på, eller vesentlig hindre andre besøkende i nasjonalparken. Fare for forurensning, slitasje, støy og forstyrrelse vil også være avgjørende for om et arrangement kan gjennomføres.

Arrangøren skal alltid ha en ansvarlig søker som står ansvarlig for at vilkår til dispensasjonen følges opp før, under og etter arrangementet.

Flerårige tillatelser

Unødvendig regulering og kontroll av aktiviteter skal unngås. Faste arrangementer bør derfor kunne få flerårige tillatelser hvis det ikke oppstår konflikter i forhold til naturmiljøet.

Arrangementer som alltid krever tillatelse

Ofte vil det være en sammenheng mellom omfanget av den organiserte aktiviteten og faren for skade på naturmiljøet. Følgende typer arrangementer krever alltid tillatelse:

- Grupper med minst 100 deltagere. Skoleklasser på tur omfattes normalt ikke av denne regelen.
- Arrangementer med færre enn 50 deltagere, når aktiviteten planlegges gjennomført minst tre ganger pr. år på samme sted. Alminnelig turaktivitet i mindre grupper i regi av familie og venner krever likevel ikke tillatelse etter denne regelen.
- Arrangementer som har behov for midlertidige installasjoner som f.eks.: telt, skilt, gjerder, søppelhåndtering osv.
- Teltleirer med minst 10 telt.

Vurdering

Dette er et større arrangement med et stort antall deltakere og krever en tillatelse fra forvaltningsmyndigheten jf verneforskriften §7. Det er søkt om femårig tillatelse slik det også er gitt åpning for i forvaltningsplanen. Hovedvekten av arrangementet

gjennomføres utenfor verneområdet og forvalter vurderer at det gjennomføres på en slik måte at verneverdiene ivaretas.

Idrettsleiren har en rekke ulike aktiviteter, ca 30 totalt, hvorav 8 anses å være primært i Raet nasjonalpark. Dette er triatlon, båtsport, windsurfing, FLYT, livredning, båtførerprøven, fleridrett og villmark & ekspedisjon.

I tillegg vil hele leiren benytte Raet nasjonalpark til bading og rekreasjon utenom aktiviteter.

Det er lagt begrensinger på motorbåtsport i verneforskriften, og § 9 sier klart at motorbåtrace og øving med motorbåt er forbudt. Det er videre gitt åpning for at båtrace etablert før vernetidspunktet kan søke dispensasjon.

Idrettsleirens hovedvekt av aktiviteter er uten motorbåt. Motorbåt som sikring av deltakere under aktiviteter til sjøs vil ikke begrenses av verneforskriften.

I det aktiviteten med motorbåt anses som organisert så vil den falle inn under begrepet øving med motorbåt og/ eller motorbåtrace. Motorbåtsporten ble innført som tilbud i 2018 og har således ikke vært etablert før vernetidspunktet.

Forbudet mot motorbåtrace er en del av en generell bestemmelse mot motorisert ferdsel for å ivareta verneverdiene på generelt grunnlag og spesifikt for å hindre støyforurensing, forstyrrelse av dyrelivet, slitasje på vegetasjon og geologiske fenomener. Hensynet til friluftslivet er også av avgjørende betydning.

Tidsrommet for den omsøkte aktiviteten er også svært kritisk ettersom dette er midt i hekkesesong og en svært sårbar periode for fuglelivet i nasjonalparken. Hovekilen er både hekkelokalitet for flere arter med makrellterne og fiskemåke som de mest sårbare, men er dessuten et viktig furasjeringsområde og nødhavn for en rekke arter.

Kunnskapsgrunnlaget (jf nml § 8) vurderes som tilstrekkelig da området er godt kartlagt og undersøkt, og føre-var-prinsippet tillegges ikke vekt i vurderingen (nml. § 9).

Samlet belastning av båtrace i nasjonalparken er svært begrenset ettersom det kun er båtrace med tradisjoner fra før vernetidspunkt som kan søke om dispensasjon fra forbud. Det omsøkte tiltaket omfatter en idrettsleir med motorbåtsport som en av flere aktiviteter, og denne må anses som øving med motorbåt.

Økosystembelastningen ved en gjennomføring av den omsøkte motorbåtsporte anses som betydelig ved at den vil gi støyforurensing, forstyrrelse av dyreliv, forstyrre sårbare og truede arter i hekkesesong og forringe friluftslivet. Økosystembelastningen av den øvrige aktiviteten anses som liten (nml. § 10).

§ 12 i nml. vurderes ivaretatt med vilkår i tillatelsen om forsvarlig drift og opprydding. Eventuelle kostnader ved miljøforringelse, skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11. Dette innebærer at tiltakshaver må stille med gode sikringstiltak mot brann og akutte utslipp.

En tillatelse bør ivareta hensyn til hekkende sjøfugl i perioden mars- juli ved at avstand til hekkelokalteter fastsettes.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at det gis tillatelse til deler av tiltak som omsøkt med vilkår. Forvalter anbefaler at det ikke gis tillatelse til aktiviteten motorbåtsport ettersom dette er i strid med verneforskriften § 9 og kan føre til forringelse av verneverdier og friluftsliv.